

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව
இலங்கை மத்திய வங்கி
CENTRAL BANK OF SRI LANKA

සන්නිවේදන දෙපාර්තමේන්තුව

30, ජනාධිපති මාවත, කොළඹ 01, ශ්‍රී ලංකාව
 දුරකථන අංක: 2477424, 2477423, 2477311
 ෆැක්ස්: 2346257, 2477739
 ඊ-මේල්: dcommunications@cbsl.lk, communications@cbsl.lk
 වෙබ් අඩවිය: www.cbsl.gov.lk

පුවත්පත් නිවේදනය

නිකුත් කළේ ආර්ථික පර්යේෂණ දෙපාර්තමේන්තුව
දිනය 2013 මැයි 10 වැනි දින

මුදල් ප්‍රතිපත්ති විවරණය - 2013 මැයි

ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සහ අනෙකුත් අධිකාරීන් විසින් 2012 මුල් කාලයේ දී ක්‍රියාත්මක කරන ලද ප්‍රතිපත්ති ක්‍රියාමාර්ගයන් තුළින් අපේක්ෂිත ප්‍රතිඵල ලැබෙමින් පවතී. මෙම ක්‍රියාමාර්ගයන් සාර්ව ආර්ථික ස්ථායීතාව වර්ධනය කිරීමට මෙන්ම පසුගිය වර්ෂයන්හි දී අත්පත් කරගත් ජයග්‍රහණ තවදුරටත් ශක්තිමත් කිරීමට දායක විය. එසේ වුවද, 2013 වසරේ පළමු මාස කිහිපය තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම් අපේක්ෂිත මට්ටමට වඩා අඩු වීම කෙරෙහි මුදල් මණ්ඩලය සිය අවධානය යොමු කළ අතර, විශේෂයෙන් මතුපිට උද්ධමනය ක්‍රමිකව අඩු වීම සහ ආර්ථිකයේ පහළ ඉල්ලුම් පීඩන හමුවේ දේශීය ආර්ථිකයට උත්තේජකයක් ලබාදීමේ අවශ්‍යතාව කෙරෙහි සිය අවධානය යොමු කර ඇත.

ගෝලීය ආර්ථික ප්‍රවණතා

1. දියුණු රටවල ආර්ථික වර්ධනය 2013 වසරේ දී මන්දගාමී හෝ සෘණ අගයන්හි තවදුරටත් පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂා කරන අතර නැගී එන සහ දියුණු වෙමින් පවතින ආර්ථිකයන් අඛණ්ඩව තරමක ශක්තිමත් වර්ධන ගමන් මාවතක් තුළ පවතිනු ඇතැයි අපේක්ෂිතය. මෙලෙස ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම වේගයන් තුනකින් සිදුවනු ඇත.
2. ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල මගින් 2013 අප්‍රේල් මාසයේ දී ප්‍රකාශයට පත්කරන ලද ගෝලීය ආර්ථිකයේ ඉදිරි දැක්මට අනුව ඇමෙරිකා එක්සත් ජනපදයේ ආර්ථික වර්ධනය 2013

වසර සඳහා සියයට 1.9 ක් සහ 2014 වසර තුළ සියයට 3.0 ක් ලෙස පුරෝකථනය කර ඇත. කෙසේ නමුත් යුරෝපා කලාපය 2013 වසර තුළ සියයට 0.3 කින් සංකෝචනය වන නමුත් 2014 වසරේ දී සියයට 1.1 ක පමණ ධන ආර්ථික වර්ධනයක් පෙන්වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. නැගී එමින් පවතින ආර්ථිකයන් 2013 දී සහ 2014 දී පිළිවෙළින් සියයට 5.3 කින් සහ සියයට 5.7 කින් වර්ධනය වනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. සංවර්ධනය වන ආසියාවට ඇතුළත් වන ඉන්දියාව සහ චීනය ඉහළ ආර්ථික වර්ධනයක් වාර්තා කරනු ඇතැයි පුරෝකථනය කර ඇත. ඒ අනුව චීනය 2013 වසරේ දී සියයට 8 කින් සහ 2014 වසරේ දී සියයට 8.2 කින් වර්ධනය වන අතර ඉන්දියාව 2013 වසරේ දී සියයට 5.7 කින් සහ 2014 වසරේ දී සියයට 6.2 කින් වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

දේශීය ආර්ථික වර්ධනයන්

ආර්ථික වර්ධනය

3. සැලකිය යුතු දේශීය සහ විදේශීය අභියෝග හමුවේ 2012 වසරේ ආර්ථිකය සියයට 6.4 ක වර්ධනයක් වාර්තා කරමින් ප්‍රශංසනීය ප්‍රවණතාවක් පෙන්නුම් කරන ලදී. කෙසේ නමුත් ශුද්ධ විදේශීය ඉල්ලුමෙහි අඩුවීම හේතුවෙන් 2013 පළමු කාර්තුව තුළ ආර්ථික ක්‍රියාකාරකම්වල යම්කිසි මන්දගාමී වීමක් මූර්ත අංශයේ ඉදිරි දර්ශකයන් තුළින් පෙන්නුම් කර ඇත. විදේශීය ඉල්ලුම යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදුවීම හමුවේ ශ්‍රී ලංකාවේ අපනයන වෙත යම් අවදානමක් මතු කර ඇති නමුත් සංචාරක, පෞද්ගලික සේවා සහ තොරතුරු තාක්ෂණ යනාදී සේවා අපනයනවල ඉහළ ඉපැයීම් භාණ්ඩ අපනයනවල සිදුවිය හැකි අඩුවීම පියවීමට ප්‍රමාණවත් වේ. මේ අතර, ගෝලීය ආර්ථිකය යථා තත්ත්වයට පත්වීම මන්දගාමීව සිදුවීමෙහි බලපෑම ප්‍රධාන වශයෙන් කර්මාන්ත ශාලා අංශය සහ විදේශීය වෙළෙඳ අංශයන්හි අඩුවීම තුළින් පිළිබිඹු කරන අතර, ඒ නිසා දේශීය ඉල්ලුම වර්ධනය කිරීම තුළින් දේශීය ආර්ථිකයට උත්තේජනයක් ලබාදීමේ අවශ්‍යතාවක් දැන් මතු වී ඇත.

උද්ධමනය

4. උද්ධමනය පසුගිය මාස 51 ක් තුළ තනි අංකයක පැවති අතර, 2013 අප්‍රේල් මාසයේ දී වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සියයට 6.4 ට අඩු විය. යෝජිත විදුලි ගාස්තු ගැලපුම් නිසා කොළඹ පාරිභෝගික මිල දර්ශකයේ සුළු වැඩිවීමක් සිදුවිය හැකි නමුත් එම වැඩිවීම උද්ධමනය තනි අංකයක සීමාවෙන් ඔබ්බට නොයනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. සාමාන්‍ය මිල මට්ටම් ඉදිරි කාලයේ දී යහපත් මට්ටමක පැවතිය හැකි බව දක්වමින් මෑතකාලයේ දී ජාත්‍යන්තර වෙළෙඳ භාණ්ඩ මිල පහළ යාමක් දැකිය හැකිය. තවද, වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත මූලික උද්ධමනය අප්‍රේල් මාසයේ සියයට 6.1 ට අඩුවීම 2012 දී මූල්‍ය වර්ධනයේ දැඩි මන්දගාමීත්වය පිළිබිඹු කරන අතර, අනාගත උද්ධමනය හිතකර මට්ටමක පවත්වා ගැනීමට ඉල්ලුම පදනම් වූ පීඩනයන් නිසි පරිදි පාලනය වී ඇති බව පෙනේ.

මුදල් සමස්තයන් සහ ණය වර්ධනය

5. පෞද්ගලික අංශයට ලබාදුන් ණය වර්ධනය 2012 මුල් කාලයේ සියයට 35 ක් වූ ඉහළ මට්ටමක සිට සහ 2012 වසරේ අග පැවති සියයට 17.6 ක් වූ පහළ අගයට අඩුවීමත් සමග මුදල් සමස්තයන් පහළ යාමේ රටාව තවදුරටත් පැවතුණි. 2012 දෙසැම්බර් මාසයේ මුදල් තත්ත්වයන් ලිහිල් කළ නමුත්, වසර අවසානයේ ඉලක්කගත ණය වර්ධනය සියයට 18.5 ට සාපේක්ෂව ණය වර්ධනය 2013 මාර්තු මස සියයට 10.9 ට අඩු වූ අතර ඒ සඳහා වැඩි පදනමේ බලපෑම ද දායක විය.

6. ණය ප්‍රමාණයන්ගේ අඩුවීම පිළිබිඹු කරමින් පුළුල් මුදල්හි වර්ධනය 2012 අප්‍රේල් මස සියයට 22.9 ක් වූ ඉහළ අගයක සිට 2012 දෙසැම්බර් මාසයේ දී සියයට 17.6 ක් වූ අගයට අඩු වූ අතර 2013 මාර්තු මාසයේ දී තවදුරටත් සියයට 15.6 ක් දක්වා අඩු විය. රාජ්‍ය අංශයේ ණය ලබාගැනීමේ අපේක්ෂිත අඩුවීම සමග පුළුල් මුදල් වර්ධනයේ සාමාන්‍යය 2013 වසර සඳහා ඉලක්කගත අනුපාතය වූ සියයට 15 අගය වෙත වසර අවසානයේදී ළඟාවනු ඇත.

7. රාජ්‍ය මූල්‍ය අංශයේ ප්‍රවණතා

රාජ්‍ය ආදායම් අඩුවීම හේතුවෙන් 2013 පළමු කාර්තුවේ රාජ්‍ය ණය ලබාගැනීම් ඉහළ ගිය අතර බැංකු ක්ෂේත්‍රයෙන් රජය වෙත ලබාදුන් ශුද්ධ ණය මෙම කාලවකවානුවේ දී රුපියල් බිලියන 135 ක් ලෙස ද අප්‍රේල් මස අග දී මහ බැංකුව සතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත්හි එකතුව රුපියල් බිලියන 200 ක් ඉක්මවීය. කෙසේ වෙතත්, මෙම තත්ත්වය පසුගිය සති කිහිපය තුළ දියුණුවක් පෙන්වුම් කරමින් ශ්‍රී ලංකා මහ බැංකුව සමග පැවති භාණ්ඩාගාර බිල්පත් විශ්‍රාම ගැන්වීමෙන් රජය විසින් පියවිය යුතු අගයෙන් කොටසක් පියවා දැමීමට සමත් වූ අතර, ඒ සමගම ගෙවිය යුතු භාණ්ඩාගාර බිල්පත් ප්‍රමාණය අප්‍රේල් මස අග දී රුපියල් බිලියන 119 ට අඩු විය. තවද, වසරේ ඉතිරි කාලසීමාව තුළ දී දේශීය ආර්ථික කටයුතුවල ප්‍රගතිය ඉහළ බදු ආදායමක් උත්පාදනය කරනු ඇති අතර, එය වසරේ රාජ්‍ය මූල්‍ය ඉලක්කගත අගයන් සාක්ෂාත් කර ගැනීමට උපකාරී වනු ඇත. තවද, වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතිකයන්හි අපේක්ෂිත අඩුවීම රාජ්‍ය ණයෙහි මූල්‍ය පිරිවැය අඩුකිරීමටත් ඒ හේතුවෙන් රජයේ පොදු ආයෝජන ක්‍රියාවලීන් සඳහා මුදල් සැපයීමට වැඩි සම්පත් ප්‍රමාණයක් දායක වීම සිදුවිය හැකිය.

ලංකා බනිජ තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ සහ ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ ක්‍රියාකාරිත්වය

8. රාජ්‍ය සංස්ථා සම්බන්ධව සැලකීමේ දී, මෑතක දී සිදුකරන ලද විදුලිබල ගාස්තු ගැලපීම තුළින් ලංකා විදුලිබල මණ්ඩලයේ මුදල් ප්‍රවාහ වර්ධනය කිරීමට අපේක්ෂා කරන අතරම 2013 පෙබරවාරි මාසයේ දී සිදු කරන ලද පෙට්‍රල් සහ ඩීසල් මිල ගණන් සංශෝධනය සහ

2013 අප්‍රේල් මාසයේ දී සිදුකරන ලද දැව් තෙල් මිල ගණන්හි සංශෝධනය ලංකා බන්කි තෙල් නීතිගත සංස්ථාවේ මූල්‍යමය තත්ත්වය නංවාලීමට උපකාරී වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. ඉදිරි කාලයේ දී මෙම ප්‍රධාන රාජ්‍ය සංස්ථා දෙක මගින් බැංකු අංශයට ඇති ණය වගකීම අඩු කිරීමට මෙම ප්‍රවණතාවන් උපකාරී වනු ඇති අතර එමගින් පෞද්ගලික අංශයේ ආයෝජන සඳහා වැඩි සම්පත් ප්‍රමාණයක් මුදාහැරීමට අවස්ථාව සැලසෙනු ඇත.

පොලී අනුපාතික

9. මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල්කරණයට ප්‍රතිචාර දක්වමින් 2012 දෙසැම්බර් මාසයේ සිට වෙළෙඳපොළ පොලී අනුපාතික පහළ ගිය නමුත් එය සෙමින් සිදුවිය. වසර තුළ දී මේ දක්වා රජයේ සුරැකුම්පත්වල ඵලදා අනුපාතික පදනම් අංක 40 - 112 ක් අතර ප්‍රමාණයකින් අඩු වූ අතර සතිපතා ගණනය කරනු ලබන බර්ත සාමාන්‍ය ප්‍රමුඛ ණය පොලී අනුපාතිකය ද පදනම් අංක 85 කින් මේ දක්වා අඩු විය. මේ අතරම, රාජ්‍ය සංස්ථා වෙළෙඳපොළින් ලබාගන්නා ණය අඩුවීමේ බලපෑම පැහැදිලිව පෙන්නුම් කිරීමත් සමගම ණයදීමේ අනුපාතික ද තවදුරටත් අඩු වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ. පොලී අනුපාතිකවල සිදුවන මෙවැනි අඩුවීම් පෞද්ගලික අංශයේ සහ රාජ්‍ය ව්‍යවසායයන්හි මූල්‍යමය පිරිවැය අඩු කරනු ඇත.

වෙළෙඳ ගිණුම

10. ණයෙහි අඩුවීම සහ ආනයන ඉල්ලුම සීමා කිරීමෙන් ඇති වූ ප්‍රතිඵල වෙළෙඳ හිඟය අඩු කිරීමට උපකාරී වූ අතර, එහි ප්‍රතිඵලයක් ලෙස විදේශ අංශය මත වූ පීඩනය සැලකිය යුතු ලෙස ලිහිල් විය. මේ අනුව, ආනයන අඩුවීම අපනයන අඩුවීමට වඩා වැඩි වූ නිසා 2013 පළමු කාර්තුවේ දී වෙළෙඳ හිඟය සියයට 23 කින් පමණ දැඩි ලෙස සංකෝචනය විය. සියලුම ප්‍රධාන ආනයන කාණ්ඩයන්ගේ අඩුවීම් පිළිබිඹු කරමින් 2013 පළමු කාර්තුවේ දී ආනයන මත වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සමුච්චිත වියදම සියයට 16 කින් අඩු විය. 2013 පළමු කාර්තුවේ දී අපනයන තුළින් වූ වාර්ෂික ලක්ෂ්‍යමය පදනම මත සමුච්චිත ඉපැයීම් සියයට 8.1 කින් අඩු විය.

ගෙවුම් ශේෂය, ජංගම ගිණුම සහ සංචිත

11. ජංගම ගිණුමේ වර්ධනයේ සහාය හේතුවකට ගෙන මාර්තු මස අග වනවිට ගෙවුම් ශේෂය එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 153.6 ක අතිරික්තයක් වාර්තා කළ අතර, රජයේ සුරැකුම්පත් වෙත වූ ගලාඒම්, ආයෝජන කළඹ වෙත වූ සමුච්චිත ශුද්ධ ගලාඒම් සහ රජයට වූ දිගුකාලීන ප්‍රවාහ මෙයට හේතුවිය. මෙම වර්ධනයන් පිළිබිඹු කරමින් මහ බැංකුව ශුද්ධ පදනම මත වසරේ පළමු මාස හතර තුළදී එ.ජ.ඩොලර් මිලියන 547 ක් මිලදී ගත් අතර එය අප්‍රේල් මස අවසානයේ දී රට තුළ දළ නිල සංචිත එ.ජ.ඩොලර් බිලියන 6.9 ක් දක්වා ආනයනික මාස 4.5 කට සමාන වන පරිදි ඉහළ නැංවීමට උපකාරී විය.

විනිමය අනුපාතිකය

12. විදේශීය අංශයේ පැවැති හිතකර වර්ධනයන් හේතුවෙන් විනිමය අනුපාතිකය මත පීඩනය බොහෝදුරට අවම කර ඇත. ශ්‍රී ලංකා රුපියල වසරේ මේ දක්වා (2013 මැයි 08) ප්‍රධාන අන්තර්ජාතික ව්‍යවහාර මුදල් බෙහෝමයකට සාපේක්ෂව අධිප්‍රමාණය වී ඇති අතර, එ.ජ.ඩොලරයට සාපේක්ෂව සියයට 0.86 ක පමණ අධිප්‍රමාණය වීමක් වාර්තා කර ඇත.

මූල්‍ය අංශයේ වර්ධනයන්

13. මූල්‍ය අංශයේ ශක්තිය පෙන්නුම් කරමින් ප්‍රාග්ධන ප්‍රමාණාත්මකතාව හා වත්කම් මත ප්‍රතිලාභ වැනි බැංකු අංශයේ ප්‍රධාන නිර්ණායකයන් හිතකර මට්ටමක පැවතුණි. කෙසේවුවද, තවදුරටත් හිතකර මට්ටමක පැවතිය ද, 2013 මාර්තු මාසය වනවිට දළ අක්‍රීය ණය අනුපාතය සුළු වශයෙන් ඉහළ නගින ලදී. මේ අනුව, මුදල් ප්‍රතිපත්ති ලිහිල් කිරීමක් තුළින් ණය ලබාගන්නා පුද්ගලයන්ගේ ණය ගෙවීමේ හැකියාව වර්ධනය වනු ඇතැයි අපේක්ෂා කෙරේ.

ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදලේ සමූපදේශන (Article IV Consultation) සහ

ශ්‍රේණිගත කිරීම්

14. අන්තර්ජාතික ආයතන විසින් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය විසින් මෑත කාලයේදී අත්කර ගන්නා ලද ප්‍රගතිය පිළිබඳව ප්‍රශංසා කර ඇත. 2013 පෙබරවාරි මාසයේ දී ශ්‍රී ලංකාවේ සිදුකරන ලද සමූපදේශනයන් අවසානයේ දී ජාත්‍යන්තර මූල්‍ය අරමුදල විසින් ඉහළ ආර්ථික වර්ධනය, පහත බසිමින් පවතින උද්ධමනය සහ රාජ්‍ය මූල්‍ය හා විදේශීය අංශයේ ඒකාග්‍රතාව අඛණ්ඩව සිදුවෙමින් පැවතීම වැනි කරුණු දක්වමින් විවිධ පැතිකඩයන්ගෙන් ශ්‍රී ලංකා ආර්ථිකය දක්වා ඇති දියුණුව යළිත් ප්‍රකාශ කර ඇත. මේ අතරම, ආර්ථිකයේ වර්තමාන ප්‍රගතිය මෙන්ම පෙරදැක්ම තක්සේරු කර බලා 2013 අප්‍රේල් මස අගභාගයේ දී **Fitch Ratings** ආයතනය විසින් ශ්‍රී ලංකාවේ ස්වෛරීත්ව ශ්‍රේණිගත කිරීම **BB-** (ස්ථායී) මට්ටමේම යළි තහවුරු කරන ලදී.

මුදල් ප්‍රතිපත්ති තීරණය

15. ඉහත සාකච්ඡා කරන ලද සාර්ව ආර්ථික වර්ධනයන් සැලකිල්ලට ගනිමින්, විශේෂයෙන්ම උද්ධමනය හා උද්ධමනාත්මක පීඩනයන් ආර්ථිකයට වහාම අවදානම් ඇති කළ හැකි මට්ටමක නොපවතින බැවින් දේශීය ආර්ථික කටයුතු උත්තේජනය කිරීම සඳහා මහ බැංකුවේ පොලී අනුපාතික පහළට සංශෝධනය කිරීම සුදුසු යැයි මුදල් මණ්ඩලය විසින් තීරණය කරන ලදී.

16. මේ අනුව, 2013 මැයි 09 වැනි දින පැවති සිය රැස්වීමේ දී මුදල් මණ්ඩලය විසින් මහ බැංකුවේ ප්‍රතිමිලදීගැනුම් හා ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතික පිළිවෙලින් පදනම් අංක 50

කින් පහත දැමීමට තීරණය කරන ලද අතර, මේ අනුව ප්‍රතිමිලදීගැනුම් අනුපාතිකය සියයට 7.00 ක්ද, ප්‍රතිවිකුණුම් අනුපාතිකය සියයට 9.00 ක්ද වනු ඇත. තවද, වාණිජ බැංකුවලට සිය ද්‍රවශීලතාව කළමනාකාරණය කිරීමේදී වැඩි නම්‍යශීලීත්වයක් ලබාදෙමින් සංචිත පවත්වාගෙන යාමේ කාලපරිච්ඡේදය 2013 ජූනි 01 වැනි දින සිට බලපැවැත්වෙන පරිදි සති 1 ක සිට සති 2 ක කාලයක් දක්වා දීර්ඝ කිරීමටත් ව්‍යවස්ථාපිත සංචිත අනුපාතිකය නොවෙනස්ව සියයට 8 මට්ටමේම පවත්වාගෙන යාමටත් තීරණය කරන ලදී.

ජූනි මාසය සඳහා නියමිත මුදල් ප්‍රතිපත්ති ප්‍රකාශය නිකුත් කරනු ලබන දිනය යථා කාලයේදී ප්‍රකාශයට පත්කරනු ඇත.